

numismatisk rapport 170

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

DNFs Beretning & Regnskab

Slesvig Holsten, Gottorp 1/32-taler 1595

Nogle minder omkring tilblivelsen af "fængsels-mønterne"

Interessant historisk medalje med hertugen af Wellington

September 2026

Sælg mønter og medaljer på auktion

*Charles II, 1660-1685
5 Guineas 1672, London
Hammerslag: 70.000 kr.*

*Vikingerne i Northumbria ca.
921-927 Penny
Hammerslag: 70.000 kr.*

*Romerriget
Lucius Verus, 161-169 e.v.t.
Hammerslag: 85.000 kr.*

*Christian V, 1670-1699
Søløvet i Køge Bugt,
sølvmedalje 1677
Hammerslag: 440.000 kr.*

*Rusland
Alexander III
"Memory of the Opening of
St. Peterburg Maritime Canal"
sølvmedalje 1885
Hammerslag: 60.000 kr.*

BRUUN RASMUSSEN

PART OF THE BONHAMS NETWORK

bruun-rasmussen.dk

numismatisk rapport

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Ansvarshavende:

Michael Wagner Christiansen

60 52 34 81

formand@numismatik.dk

Annoncer:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Grafisk ansvarlig:

Torben Hansen

num-rap@numismatik.dk

Tryk: Dystan & Rosenberg

Annoncepriser (excl. moms og evt. repro):

Side 2, 4 eller Bagsiden kr. 1.600

Helside 1/1 (126 x 188 mm): kr. 1.400

Halvside 1/2 (126 x 86 mm): kr. 800

Kvartside 1/4 (126 x 42 mm): kr. 500

Copyright:

Gengivelse og kopiering af signerede artikler eller dele deraf er kun tilladt med forfatterens skriftlige tilladelse. Omtale og korte uddrag af artikler og meddelelser er tilladt med kildeangivelser.

Næste nummer:

Medio december 2026

Deadline for bestilte annoncer:

8. november 2026

ISSN 0105-8126

ISSN 2794-526X (web)

Indhold

Michael Wagner Christiansen

DNFs beretning – Foreningsåret

1. juli 2025 – 30. juni 2026 ... 5

John Lind

DNFs regnskab – Foreningsåret

1. juli 2025 – 30. juni 2026 ... 7

Preben Nielsen

Slesvig Holsten, Gottorp

1/32-taler 1595 ... 13

Anders Harck

Tilføjelse til artikel i NR-123,

November 2014 ... 14

Søren Vesti Andersen

Nogle minder omkring tilblivelsen af "fængsels-mønterne" ... 15

Interessant historisk medalje

med hertugen af Wellington ... 20

Ny 10-Euro møntserie med

østrigske folkedragter ... 24

Vindermedalje fra de første

moderne olympiske lege i 1896 solgt hos Bruun Rasmussen ... 27

To spændende foredrag i DNF

9. september ... 28

Dansk Numismatisk Forenings

ordinære generalforsamling ... 29

Foreningsmøder i DNF ... 30

Bestyrelsen i DNF ... 31

**Dansk Numismatisk
Forenings møder:**

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K, Israels Plads

Se mere side 30 og 31

numismatik.dk

Stack's Bowers Galleries Presents Select Highlights from

THE L. E. BRUUN COLLECTION

A CORPUS OF SCANDINAVIAN MONETARY HISTORY PART V
OCTOBER 27-28, 2026 • ODD FELLOW PALACE - COPENHAGEN

DENMARK. Danish East India Company.
Speciedaler, 1671. Copenhagen Mint.
Christian V. NGC MS-60
Rare variation w. edge lettering.

DENMARK. 2 Ducat, 1692.
Copenhagen Mint. Christian V.
NGC MS-62.

DENMARK. 2 Christian d'Or, 1867.
Copenhagen Mint. Christian IX.
NGC MS-67.

SWEDEN. 4 Ducat, 1852. Stockholm Mint.
Oscar I. NGC MS-61.

DENMARK. Uniface Mark Klippe.
Lead ND (1677-78).
Christianstad Mint.
NGC AU-55.

SWEDEN. Daler "Spiran", 1535. Stockholm Mint.
Gustav Vasa. NGC VF Details.

NORWAY. 2 Speciedaler, 1679. Christiania Mint.
Christian V. NGC AU-55.

GERMANY. Schleswig-Holstein. Taler, 1599.
Steinbeck Mint. Gustav II Adolf. NGC EF Details.

LEGENDARY COLLECTIONS | LEGENDARY RESULTS | A LEGENDARY AUCTION FIRM

California Headquarters: 1550 Scenic Ave., Ste. 150, Costa Mesa, CA 92626
CA: +1.949.253.0916 • NY: +1.212.582.2580 • Email: Info@StacksBowers.com
Copenhagen Office: +45.88749409 • Toll Free: +45.80404942
Email: InfoDK@StacksBowers.com

SBG NNJM BruunV HL 260801

Stack's Bowers
GALLERIES

America's Oldest and Most Accomplished Rare Coin Auctioneer

CALIFORNIA • NEW YORK • BOSTON • MIAMI • PHILADELPHIA • NEW HAMPSHIRE • OKLAHOMA
HONG KONG • COPENHAGEN • PARIS • VANCOUVER

DNFs beretning

Foreningsåret 1. juli 2025 – 30. juni 2026

Bestyrelsen og medlemsforhold

Efter et mere eller mindre vellykket forsøg med at afholde generalforsamlingen på restaurant Under Uret i 2024, vendte vi i år alligevel tilbage til den vante fremgangsmåde. Generalforsamlingen 2025 blev således gennemført i Bethesda, efterfuldt af møntauktion, inden vi afsluttede dagen på restaurant La Rocca. Det var en god dag, og det var som altid glædeligt at se så mange medlemmer støtte op om foreningen. Denne gang var Birger Bentsen, Samuel Flyger og John Lind på valg, og heldigvis valgte alle tre at genopstille. Efter generalforsamlingen har bestyrelsen konstitueret sig således: Formand Michael Wagner Christiansen, næstformand og sekretær Alex Jensen, kasserer Henning I. Larsen og John Lind, provinsrepræsentant Birger Bentsen, bestyrelsesmedlemmer Torben J. Hansen, René Villadsen, Mads Smedman, og Samuel Flyger.

*Af Michael Wagner
Christiansen, formand*

Jeg vil som altid opfordre medlemmer, der har tid og lyst til at give bestyrelsen en hjælpende hånd, til at give sig til kende. Det kan både være som en hjælp uden fremadrettede bindinger, men også i forhold til en senere indtrædelse bestyrelsen. I den sammenhæng vil jeg meget gerne takke alle de medlemmer der allerede hjælper bestyrelsen med en lang række opgaver, jeres hjælp betyder enormt meget. Vi skylder i år en ekstra stor tak til Gaston Brabo, Peter Bjørnstrup, Henrik Berndt og Preben Nielsen.

Bestyrelsen har holdt otte bestyrelsesmøder, hvor foreningens aktiviteter og virke er blevet behandlet. Dette inkluderer også en hel søndag, hvor bestyrelsen med hjælpere rullede ærmerne op og gav DNF-biblioteket en ordentlig oprydning. Per 1. juli 2026 havde Dansk Numismatisk Forening 379 medlemmer mod 426 i juli 2025. Ændringen skyldes indmeldelse af 33 medlemmer, mens 70 medlemmer er udmeldt, dertil 10 kendte dødsfald. Vi oplevede store problemer med vores regnskabssystem i julen 2024, hvilket desværre tog noget tid at få rettet op på, til stor gene for en række medlemmer. Det kan vi naturligvis kun beklage, men til gengæld har vi nu draget konsekvensen og er overgået til et andet regnskabs-

Anders Hærck i det fortællende hjørne. Foto: MWC.

system. Forhåbentligt oplever vores medlemmer en nemmere service efter dette skifte. Vi er dog stadig hindret ved, at vi ikke kan tilbyde kontingentbetaling via Betalingsservice. Det betyder desværre, at hvert år når der skal betales kontingent, mister vi medlemmer, der glemmer at betale, trods ihærdige påmindelser fra vores side. Forhåbentligt kan vi få løst dette problem også.

Litteratur og tidsskrifter

DNF arbejder aktivt på to nye bogudgivelser, som vi regner med kan udgives i den kommende sæson. Det drejer sig om bøger af henholdsvis Karsten Kold og Niels Jørgen Jensen. Alle medlemmer der arbejder på numismatiske udgivelser er meget velkomne til at skrive til bestyrelsen, vi hjælper meget gerne, hvis vi kan.

Numismatisk Rapport (NR) er blevet reduceret fra fire til tre udgivelser per år, og er således udkommet med numrene 167–169. Nordisk Numismatisk Unions Medlemsblad (NNUM) udkommet stadig med fire numre. Jens Christian Moesgaard var hovedredaktør på de første to, men har efter mange års fantastisk arbejde nu overdraget rollen til Frida Ehrnsten i Finland.

Både NNUM og NR er tilgængelige på Foreningens hjemmeside; **numismatik.dk**. Der er rigtig mange spændende artikler

og informationer i disse blade, vi håber at vores medlemmer sætter pris på disse. Ris, ros og nyt indhold er altid velkommen, især hvad angår vores eget blad, NR.

Arbejdet med møntkataloget.dk og seddelkataloget.dk fortsættes som hidtil. Vurderingspriser justeres jævnlige, ligesom der tilføjes nyt materiale.

Medlemsmøder

Foreningen har afviklet 7 ordinære medlemsmøder i år, hvoraf to har været efterfuldt af spisning, dertil generalforsamlingen, samt to lørdage med Bent Petersen auktioner. Der har været et samlet hammerslag på 2.641.456 kr., mod 4.446.424 kr. i 2024-2025. I alt har der været udbudt hele 2694 lots. En stor del af disse hammerslag er drevet af de spændende Bent Petersen storauktioner, samt de historisk høje guld og sølvpriser vi oplevede i sidste halvdel af 2025 og starten af 2026.

Sæsonen 2025-2026 blev startet op med et møde med hele to spændende foredrag; Helle Horsnæs fortalte om nogle nyfundne skatte fra 1000-tallet, hvorefter Anders Harck fortalte om signalpåvirkningen af det norske våbenmærke i perioden 1628-1730. Der blev serveret kaffe og kage imellem foredragene, og aftenen blev afsluttet med en lille møntauktion. Arrangementet var velbesøgt, og alle deltagere var tilfredse med dagen, hvorfor vi naturligvis gentager succesen i år.

Derudover forsøgte undertegnede at afholde en interaktiv session omkring Kunstig intelligens og Numismatik til januar-mødet, men måtte erkende at teknikken ikke fungerede som da jeg øvede, så det gik desværre ikke så godt. Emnet forbliver dog yderst relevant, så vi håber at kunne følge op på dette en anden gang. Til marts-mødet gav Samuel Flyger dog et rigtig spændende foredrag omkring kristendommens udvikling ud fra et numismatisk synspunkt.

Alle der har lyst til at dele en historie (med numismatisk relevans), vise lidt frem fra samlingen, eller præsentere numismatiske studier er altid velkomne, skriv blot en mail til formand@numismatik.dk. Bestyrelsen håber som altid, at endnu flere medlemmer møder op til medlemsmøderne, da det sociale samvær ikke kan undervurderes. Vi fortsætter med at tilbyde en sandwich, kaffe og lidt sødt til de fremmødte.

Møntbørs 2027!

Bestyrelsen havde håbet på at kunne genoptage Copenhagen Coin Fair i 2026, efter den måtte aflyses i 2025. Desværre måtte vi erkende, at vi ikke kan stå for hele arrangementet alene, og

Helle Horsnæs fortalte om nogle nyfundne skatte fra 1000-tallet. Foto: MWC.

det lykkedes ikke at få lavet nogle endelige aftaler, trods flere forsøg. Det betyder, at vi heller ikke er klar til møntbørs i 2026. Der er dog stor vilje i bestyrelsen til at genetablere møntbørsen, så vi undersøger aktivt mulighederne for Copenhagen Coin Fair 2027.

Fraktionsmøder

Der har været godt gang i møderne i både Medaljefractionen og Antik- og Middelalderfractionen, med fire møder i hver serie. Det kan som altid anbefales, at medlemmer med interesser indenfor disse områder, giver fraktionsmøderne en chance. Der er altid en hyggelig og uformel stemning, og masser af nye ting at lære og se. Skulle der være en interesse i at opstarte en ny fraktion, indenfor andre områder af numismatikken, stilles foreningens bibliotek gerne til rådighed, det skal blot aftales med bestyrelsen i god tid.

Afsluttende bemærkning

Den seneste retssag anlagt af MERM mod DNF er afsluttet forligsmæssigt, ved aftale 19. januar 2026 parterne imellem, og parterne er dermed enige om at have bilagt deres uoverensstemmelser. Der er aftalt fortrolighed om aftalens detaljer.

Hermed slutter beretningen for foreningsåret 2025-2026.

DNFs resultatopgørelse

Foreningsåret 1. juli 2025 – 30. juni 2026

PRIMÆRE FORMÅL	Perioden	Året før
KONTINGENTER		
Medlemskontingent	92.738,87	107.838,16
Kontingenter i alt	92.738,87	107.838,16
AUKTIONSSALG		
Auktionssalær	240.153,12	387.663,85
Salg af mønter, bøger mv.	3.960,67	61.545,97
Kørselsgodtgørelse og parkering	-32.321,50	-10.342,54
Materialer til auktionseffekter	-7.067,38	-17.200,71
Forsendelse	-20.203,40	-25.060,20
Nedskrivning af litteraturreholdning	0,00	-21.304,30
Auktionssalg i alt	184.521,51	375.302,07
NUMISMATISK RAPPORT		
Annoncer	28.020,00	25.560,00
Salg	6.249,60	14.634,80
Trykning mv.	-61.818,50	-90.245,50
Forsendelse	-42.880,76	-84.068,15
Numismatisk rapport i alt	-70.429,66	-134.118,85
COPENHAGEN COIN FAIR		
Lejeindtægter	0,00	157.582,87
Lokaleleje	0,00	-162.950,05
Copenhagen Coin Fair i alt	0,00	-5.367,18
MØNT- OG SEDDELKATALOGET SAMT HJEMMESIDER		
Mønt- og seddelkataloget samt hjemmesider	-6.805,05	-9.517,26
Mønt- og seddelkataloget i alt	-6.805,05	-9.517,26
NORDISK NUMISMATISK UNION		
Bidrag til Unionsfonden	-4.897,96	-28.460,00
Forsendelsesgodtgørelse	12.481,84	25.067,28
Forsendelse	0,00	-6.744,41
Trykning mv.	-26.788,41	0,00
Nordisk Numismatisk Union i alt	-19.204,53	-10.137,13
Primære formål i alt	180.821,14	323.999,81

FORENINGSRELATEREDE FORMÅL	Perioden	Året før
FORSIKRING OG ALARM		
Forsikring	-24.513,55	-23.727,69
Alarm	-1.460,00	0,00
Forsikring og alarm i alt	-25.973,55	-23.727,69
SØNDER BOULEVARD 65		
Ejendomsskat, fællesudgifter, El og Internet	-54.550,24	-39.815,90
Indretning reoler, bokse, kældere, køkken mv.	-3.044,04	-2.909,00
Sønder Boulevard 65 i alt	-57.594,28	-42.724,90
FORENINGENS BESTYRELSESAKTIVITETER		
Bestyrelsesmøder	-8.789,00	-8.783,40
Kontorartikler	-37.942,71	-42.368,36
Kørselsgodtgørelse og parkering	-60.247,69	-26.218,06
Medlemsmøder Rejser - Unionsmøde og INC	0,00	-518,00
economic	-6.889,27	0,00
Foreningens bestyrelsesaktiviteter i alt	-113.868,67	-77.887,82
FORENINGENS MØDEOMKOSTNINGER		
Foredrag, gaver og repræsentation	0,00	0,00
Forplejning ifbm. medlemsmøder	0,00	0,00
Generalforsamling og Reception	0,00	0,00
Leje af lokaler - Bethesda mm	-24.000,00	-27.000,00
Foreningens mødeomkostninger i alt	-24.000,00	-27.000,00
ANDRE UDGIFTER		
Abonnement tidsskrifter mv.	0,00	-2.667,89
Annoncering i Lokalforeningers blade mv.	-1.600,00	-640,00
Biblioteket - bøger med moms	-2.100,00	-3.435,00
Maskiner og inventar	-854,80	0,00
Konsulentbistand	-20.000,00	0,00
Andre udgifter	-973,23	0,00
Andre udgifter i alt	-25.528,03	-6.742,89
FINANSIELLE POSTER		
Renteindtægter	396,16	4.449,66
Renteudgifter og gebyrer	-1.840,00	-1.327,39
Finansielle poster i alt	-1.443,84	3.122,27
Foreningsrelaterede formål i alt	-248.408,37	-174.961,03
Resultat før ekstraordinær poster	-67.587,23	149.038,78
EKSTRAORDINÆRE POSTER		
Ekstraordinære indtægter	937,41	0,00
Ekstraordinære udgifter	-100.400,80	0,00
Ekstraordinære poster i alt	-99.463,39	0,00
Resultat	-167.050,62	149.038,78

BALANCE	30.06.2026	30.06.2025
AKTIVER		
LIKVIDER		
Kontantbeholdning	0,00	80.000,00
Bankindeståender	634.791,55	592.246,49
Bankindestående og kontanter i alt	634.791,55	672.246,49
Ejendom: Sønder Boulevard 65: EV 2025 1.641.000 kr.	80.000,00	80.000,00
BEHOLDNINGER AF MØNTER, MEDALJER OG LITTERATUR		
Primo	256.682,00	315.196,30
Tilgang (køb)	10.506,00	107.687,00
Afgang (salg)	-135.906,50	-218.997,45
Taget til indtægt	1.587,00	74.100,45
Nedskrivning	72,00	-21.304,30
Beholdninger af mønter, medaljer og litteratur i alt	132.940,50	256.682,00
DEBITORER		
Bestyrelsesmedlemmer	33.950,23	263.177,19
Medlemmers mellemværender	767,00	268.394,29
Øvrige debitorer	1.351,50	61.935,31
Debitorer i alt	36.068,73	593.506,79
Aktiver i alt	883.800,78	1.602.435,28
PASSIVER		
KREDITORER		
Skyldig moms	10.020,84	35.948,86
Bestyrelsesmedlemmer	133.169,09	0,00
Kreditorer	9.323,55	590.590,37
Forudbetalt kontingent	0,00	200,00
Skyldige omkostninger	0,00	77.358,13
Kreditorer i alt	152.513,48	704.097,36
EKSTERNE MIDLER TIL RÅDIGHED FOR FORENINGENS UDGIVELSER		
Primo	17.956,23	112.956,23
Modtaget fondsstøtte	0,00	0,00
Anvendt	0,00	-95.000,00
Eksterne midler til rådighed for foreningens udgifter i alt	17.956,23	17.956,23
EGENKAPITAL		
Fond af livsvarige kontingenter	288.000,00	355.500,00
EGNE MIDLER "ØREMÆRKET" TIL FORENINGENS UDGIVELSER		
Primo	227.634,04	227.634,04
Ultimo	227.634,04	227.634,04
FORMUE		
Formue primo	297.247,65	148.208,87
Overført fra Fond af livsvarige medlemmer	67.500,00	0,00
Overført af året resultat	-167.050,62	149.038,78
Formue ultimo	197.697,03	297.247,65
Passiver i alt	883.800,78	1.602.435,28

John Lind – Hvidovre, den 13. juli 2026

Foranstående regnskab er revideret. Beholdninger af mønter, medaljer og bøger, samt disses værdiansættelse er ikke kontrolleret af os.

København, den / 2026

Henrik Jensen · Revisor Kim Simonsen · Revisor

Sælg til top priser!

Takket være vort enorme kundegrundlag så har de sidste auktioner givet os udmærkede priser for bl.a. mønter, sedler og gode filatelistiske objekter. Kontakt os for gratis værdivurdering.

www.skanfil.no | Skanfil Århus: 41 99 02 99 | arhus@skanfil.no
Skanfil Fredensborg: 46 56 38 57 | niels@skanfil.no

Slesvig Holsten, Gottorp

1/32 taler 1595

I Numismatisk Rapport 169, Marts 2026 giver Jens Christian Moesgaard en kort introduktion til mønterne fra Slesvig-Holsten. At udmøntningerne af småmønter under hertug Johan Adolf har været betydelige i 1590'erne, vidner de mange årstal og varianter, der findes, om.

På Stack's Bowers auktion den 19. februar 2026 over mønter fra L.E. Bruuns samling var der således en række af disse mønter. Især var auktionens nummer 16170, 1/32 taler 1595 speciel (KM 6, Sieg 3.2). I kataloget beskrives det at mønten på bagsiden har et forkert årstal (15)59 i stedet for 95¹. Det er ganske normalt, at man i slutningen af 1500-tallet undlod tallene for århundredet.

Det er dog ikke den eneste fejl på møntens forside. I midten hvor værdien angives står 1/23 i stedet for 1/32. I L.E. Bruuns katalog fra 1926 har mønten nr. 13954, Lange mgl. SCLESWICE·59 Mohr 3592. Denne oplysning uddybes i Stack's beskrivelse, hvor der står August Christian Mohr 1847 nr. 3593.

Mønten blev udbudt til en minimumspris på 40 € og en forventet pris på 80 €. Hammerslaget endte på 240 €, hertil skal lægges 25% salær i alt 300 € eller 2.250 DKK.

Af Preben Nielsen

1. Et fænomen der også kendes fra 1681 hvor Schou nr. 49, Sieg 8.2 har årstallet 1861.

*Johan Adolf 1/32 thaler (15)98.
Og mønten fra Stack's Bowers
auktion den 19. februar 2026 med
fejlen 1/23 taler og årstallet (15)59.*

Tilføjelse til artikel i NR-123, November 2014

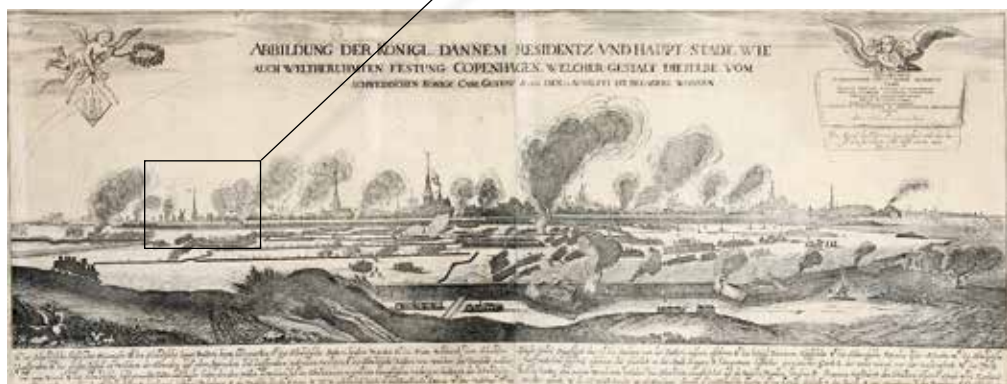
Af Anders Harck

Artiklen “Nørreport på en medalje med by-prospekt – og på et kobberstykke by-prospekt” har fået en tilføjelse (Numismatisk Rapport 123, November 2014).

Da jeg har opdaget en radering, som viser spiret på den gamle Nørreport er min artikel danskmoent.dk/pdf/Norreport.pdf blevet opdateret.

På en auktion hos Bruun Rasmussen d. 3/8 - 2026 dukker en radering af Albert Haelwegh (født ca. 1600, død 1673) op. Denne radering viser (til venstre ved vindmøllen et tårn med betegnelsen ‘Q’) – “Die Spitze von den alten Norder pforten”. Denne autentiske gengivelse er helt i overensstemmelse med artiklens figur 2.

Medalje over slaget i Øresund 1658. (Nørreport markeret med en rød pil)

Nogle minder omkring tilblivelsen af "fængsels-mønterne"

I de danske fængsler havde man betalingsmidler i form af mønter fra 1949 til 1973, og dem er der mange møntsamlere, der kender i dag. Men forud for de egentlige mønter, blev der fremstillet et prøvepræg, hvor der på den ene side var tallet 200 og på den anden side FGV [FænGselsVæsenet?] (fig 1). Denne prøvemønt blev sendt til Direktoratet for Fængselsvæsenet til godkendelse den 15. Marts 1949 – med tilbagemeldingen **"ikke godkendt til brug"** den 31. Marts 1949.

Prøvemønten var i mange år ejet af møntsamlere Otto Kleist i Odense. Mønthanler Jytte Rasmussen i Vissenbjerg erhvervede mønten og indleverede den til auktion ved Hornungs Møntauktioner, nr. 38 den 26. november 1994. Inden da havde Jytte Rasmussen spurgt mig, om jeg kunne skaffe nogle data om mønten. Det kunne jeg igennem forhenværende fængselsforvalter Eli Andersen, der havde tilgængelige oplysninger. To dage senere kunne jeg ringe til Jytte Rasmussen, og fortælle historien om **"ikke godkendt til brug"**.

Ved Hornungs auktion var der sat en vurderingspris på 3.000 kroner, men fik hammerslag på 7.000. Mønten forblev i Vissenbjerg, idet Jyttes mand Kurt købte mønten.

For godt to år siden var jeg på Scandia Hotel til DNFs årlige møntbørs Copenhagen Coin Fair. Her traf jeg ham, der ejer mønten i dag. Han havde købt den af Kurt for 21.000 kroner. Jeg ville ikke fortælle, at man i auktionskataloget havde beskrevet mønten som "eneste kendte eksemplar".

Eli Andersen og maskinmester Pedersen var begge medlemmer af Kriminalforsorgens Frimærke- og Møntklub, som jeg var formand for i 21 år. Vi havde først mødelokale på Vrids-

Af Søren Vesti Andersen

Tak for lån af foto til Jan Bendix.

Fig. 1

løselille Statsfængsel, og nogle år senere i lokaler der tilhører Anstalten ved Herstedvester. Vi havde medlemmer fra hele Danmark og Grønland, og der kunne bydes ved klubbens auktioner på brevbud.

Med bagtanke på, at vi skulle ud i landet og holde frimærke- og møntbørser i landets andre fængsler, bad jeg derfor Eli, om han kunne skrive en historie om fængselsmønterne. Han lavede en fantastisk beretning om mønterne med samtlige data, deriblandt hvem kunne tænkes at have fremstillet stemplerne, efter at Den Kongelige Mønt havde tilladt, at mønterne kunne bruges i et lukket system.

Der var virksomheder, som havde givet tilbud på stempelværktøjet, Georg Jensens Sølvmedie på syv sæt prægestempler og også H. Th. Neergaard, Byens Stempelfabrik havde givet tilbud. Men det er aldrig helt opklaret, hvem der leverede stemplerne. Men et står fast, at mønterne blev præget i smedeg og maskinværkstedet i Statsfængslet i Vridsløselille.

I sin beretning skriver Eli Andersen også, at 5-øren var blevet misbrugt. Det skete når fanger var på udgang eller orlov. De brugte 5-øren i automater eller i butikker, idet form og vægt var tæt op af den gængse 1-krone. Derfor traf Direktoratet, 18. oktober 1951, den beslutning, at 5-øren skulle inddrages fra cirkulation i anstaltssystemet.

Direktoratet fik prøve på en ny 5-øre, som smeden i Vridsløselille havde fremstillet i 1,25 mm messing med en vægt på 4,5 g, og som ikke kunne bruges i automater. Men fra Kragshovede Statsfængsel kom der melding om, at den før omtalte 5-øre var blevet brugt til en "hvis slags tjenesteydelser ved nattetide". Så man enedes om ikke at erstatte den.

Der var en del misbrug med i fængslerne med mønterne. Der blev spillet hasard og der var visse former for afpresninger blandt indsatte. Så på de forskellige anstalter og fængsler genindførte man "kontosystemet med købesedler".

Den 16. oktober 1973 skulle de mønter, der var kommet tilbage til Vridsløselille Statsfængsel destrueres. Til brug for eftertiden indsendtes 35 hele sæt til Direktoratet for Fængselsvæsenet, og på Den Kongelige Mønt- og Medaljesamling findes et sæt tilbage fra 1950. Med særlig tilladelse fik et fåtal udvalgte funktionærer udleveret ialt 55 stykker men ingen med valøren 1. Den 1. maj 1974 afleverdes resten af møntbeholdningen til Den Kongelige Mønt, der foretog eksekutionen.

Den artikel Eli Andersen havde skrevet, blev bragt som en flere sider lang fortælling i Nyt fra Kriminalforsorgen, som

alle fængselsfunktionærer fik tilsendt. Derfor fik vores frimærke- og møntklub en bagsiden i bladet med oplysninger om arrangementer og for at hverve medlemmer.

Tryksag om mønterne

Jørgen Sømod (1944-2012) henvendte sig til mig, da han ville lave en artikel om fængselsmønter. Jeg besøgte ham på Frederiksberg, hvor jeg havde Nyt fra Kriminalforsorgen med Eli Andersens beskrivelse med, samt et helt sæt mønter til fotografering. På hans bord lå der to fængselsmønter, men af et andet metal end de gængse. At det var prøvemønter, var han ikke klar over på dette tidspunkt. Sømod fremstillede artiklen, og jeg fik arrangeret det sådan, at hæftet blev trykt ved "Det grafiske Fag" i Statsfængslet i Nyborg – alt sammen med godkendelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Hæfterne kom i et oplag på 200, og deraf skulle Sømod selv have 50. Jeg var spændt på trykkeri-regningen, som blev sendt til direktoratet. For ikke at vores klub skulle betale hele beløbet, prøvede jeg at lave en aftale med direktoratet på den måde, at de fik 50 stykker til fordeling blandt deres medarbejdere. Klubben skulle have til medlemmerne og resten skulle fordeles til landets fængselsmuseer. Tilbagemeldingen var, at ideen var i orden, og betalingen for hæfterne stod direktoratet for.

Nu var det rygtedes at Sømod havde fået trykt et hæfte over fængselsmønter, så jeg blev ringet op af mønthandlere, som ville købe hæftet til videresalg. Men klubben måtte, som aftalen var, ikke videresælge. Jeg bad dem kontakte Jørgen Sømod, da han havde 50 stykker, som han rådede over. Men

en mønthandler i Ålborg kunne, af den ene eller anden grund, ikke få leveret fra Sømod, så jeg gav ham nogle stykker, da han var på møntmesse i København.

Af de 35 sæt, som var tiltænkt direktoratets juridiske kontormedarbejdere, har jeg i flere omgange fået tilbudt at købe nogle sæt, til medlemmerne i klubben.

Til en klubaften spurgte jeg maskinmester Pedersen om det var rigtigt, at han lå inde med nogle af prøvemønterne – det benægtede han. Men da mødet var slut, sagde Eli Andersen til mig, at både ham selv og maskinmester Pedersen havde prøvemønterne. Ved næste møde gav Eli Andersen mig en fortegnelse over, hvor mange prøvemønter der var fremstillet, og i hvilke metaller.

De to mønter jeg havde set hos Jørgen Sømod, var prøvemønter, som dem vi kender i dag, men metallet var anderledes. Det sagde jeg til Eli, men han ville ikke ud med, hvor han havde mønterne fra.

Vi ved nu, at prøvemønterne med valøren 200 er fremstillet i messing og kobber. Men også i de andre valører findes der prøvemønter i forskellige metaller. Da maskinmester Pedersen døde i 2007, fik vi, med hjælp fra Eli Andersen, fat i tre prøvemønter, som alle kom på auktion i klubben. Det samme kom den 5-øre, som skulle have erstattet dem, som blev inddraget i 1951. Hammerslaget på denne 5-øre kom op i adskillige kroner.

Senere gav Eli Andersen også sine prøvemønter til klubben.

EN LØRDAG PÅ AMA'R

Danmarks Største Byttedag for møntsamlere

LØRDAG DEN 26. SEPTEMBER 2026

**Der kan reserveres gratis byttebord for medlemmer af DNF.
Alle oplysninger og tilmelding kan ske via anf-mont.dk**

DNFs stor-auktion

Bent Petersen

Lørdag 19. september 2026 · del 5

Kl. 11-18 | Bethesda Rømersgade 17

526 numre indenfor
mange spændende
numismatiske emner

Christian 9. Medalje u.år (1864).
Selskabet til Havedyrkningens
Fremme, prismetall i guld.

Kun medlemmer af DNF og Nordisk Numismatisk
Union kan byde på auktionen. Indmeldelse i DNF
på numismatik.dk

Auktionsliste og billeder på:

numismatik.dk

**DANSK
NUMISMATISK
FORENING**

Bent Petersen auktion DNF-118

Interessant historisk medalje med hertugen af Wellington

Arthur Wellesley (1769 – 1852) blev i 1814 hertug af Wellington. Han blev kaldt the Iron Duke ("Jernhertugen"). Wellington havde en stor karriere i politik og i den engelske hær, hvor han deltog i mange store slag. Wellington beklædte en række diplomatiske poster og blev i 1827 øverstbefalende over den britiske hær. 1828-1830 var han premierminister og gennemførte katolikernes emancipation,

Wellington er et af de største navne i britisk militærhistorie, fremragende som hærfører og organisator og dertil udrustet med en jernvilje – deraf hans tilnavn. Han nød efter Napoleonskrigene enorm prestige. Han deltog i omkring 50 til 60 forskellige større og mindre kampe, belejringer og træfninger og militære højdepunkter.

Han var leder af felttoget i Nederlandene (1794-95). Indien (bl.a. det berømte Slag ved Assaye i 1803). I 1807 deltog han i det britiske togt mod Danmark, hvor han slog den danske flåde ved Køge og fremtvang Københavns

Lot 112. Bronze-Medalje med 13 indlagte illustrationer i original etui 1815 med Wellingtons sejr - 86g, 74 mm. Fotoer: Birger Bentzen

kapitulation. Han førte an i en lang række slag under “Den Pyrenæiske Krig” mod Spanien og Portugal og mod Napoleons hære fra 1808 til 1814. Han afsluttede sin aktive feltherrekariere med de berømte slag i Belgien i 1815 der sluttede med sejren over Napoleon i Slaget ved Waterloo.

Tolv af de mest berømte slag er afbildet i medaljen heribland slaget ved Waterloo 1815, hvor han red på sin engelske fuldblodshingst “Copenhagen”.

Vi køber guld og sølv til
højeste dagspris. Se
vores prisberegner på
vores hjemmeside,
eller kom ind i en af
vores butikker og få
den bedste pris på dit
guld og sølv i dag.

Ved særligt store eller
værdifulde samlinger
kommer vi også ud til
hjemmевurdering, i
hele landet. Kontakt os
for en særskilt aftale.

Vi køber alt inden for guld og sølv, mønter og sedler, smykker og andre
værdier. Besøg vores butikker for en uforpligtende vurdering. Personlig
service, uden tidsbestilling, med fuld diskretion. Tøm kommodeskuffen
og kom forbi. Vi sætter pris på dine værdier.

København
Frederiksborggade 37 st.th
1360 København K
Tirsdag til Fredag
kl. 10 til 17

www.gold-coins.dk
goldcoins.dk@gmail.com
tlf: 20 99 95 20

Odense
Asylgade 11 st.tv
5000 Odense C
Mandag til Torsdag
kl. 10 til 17

STORAUKTION

Kurt Knudsens møntsamling

En samling opbygget gennem næsten 50 års passion for dansk mønthistorie

540
LOTS

243
LOTS
FRA
CHRISTIAN IV

- ✓ Billeder af alle 540 lots
- ✓ 88 lots fra Norge
- ✓ Online bud direkte via ANF's hjemmeside
- ✓ Sjældne mønter og spændende varianter
- ✓ Kun medlemmer af ANF kan byde

Amagerlands Numismatiske Forening har fornøjelsen af at invitere til auktion over Kurt Knudsens møntsamling.

Kurt Knudsen var medlem af Amagerlands Numismatiske Forening gennem næsten 50 år og sad i bestyrelsen i 31 år.

Hans store passion var Christian IV's mønter, og samlingen rummer en lang række sjældne typer, spændende varianter og mønter, som kun sjældent udbydes på markedet.

Blandt højdepunkterne findes bl.a.

2 Specie
1631
(Hede 56C
- Schou 1)

1/8 Krone
1618
(Hede 109
- Schou 81)

1 Mark
1644
(Hede 149
- Sieg 71.1 - Schou 74)

...og mange andre sjældenheder.

BYD HJEMMEFRA
ELLER DELTAG PÅ
AUKTIONSDAGEN

Den komplette auktionsskatalog offentliggøres på ANF's hjemmeside, hvor alle kan se billeder af samtlige 540 lots. Læs beskrivelserne og afgiv online bud direkte via hjemmesiden.

Kun medlemmer af
Amagerlands Numismatiske
Forening kan byde på auktionen.

*Nye medlemmer er velkomne og kan
indmelde sig inden auktionen.*

MEDLEMSAUKTION

LØRDAG
31. OKTOBER
2026

EFTERSYN
kl. 09.00 - 10.00
kl. 12.00 - 13.00

AUKTION
kl. 10.00 - 15.00

FORENINGSHUSET
Amager Landevej 71
2770 Kastrup

Se kataloget og byd online på
www.anf-mont.dk

Ny 10-Euro møntserie med østrigske folkedragter

Af Torben Juul Hansen

Med udgangspunkt i pressemeddelelse fra Østrigs Mønt.

Østrig udgav sidste år og i 2026 en serie mønter bestående af 10-€ stykker med noget så utraditionelt som østrigske “nationaldragter” – traditionelle dragter man forbinder med alpelandet. Og selvfølgelig figurerer de så berømte lederhosen blandt udgivelserne, noget jeg personligt oplever en gang om året i rigeligt mål herhjemme mod nord, i det årlige oktober-øl-fest-telt ved Amager Strand.

Her er hvad Den Østrigske Mønt (Münze Österreich) skriver: I Østrig lærer man alle børn at forlade huset ‘pænt og ryddeligt’, altså med pudset næse og kæmmet hår. Betødningen af pænt og ryddeligt kan have ændret sig i løbet af historien, men nogle ting er forblevet de samme, herunder traditionelt tøj lavet af regionale materialer som linned, læder, loden og gevir.

Ifølge folkedragt-ekspert Gexi Tostmann: *“Historiske, sociale og politiske udviklinger kommer altid til udtryk i traditionelle dragter. Det personlige præg af de innovative designere er meget tydeligt i nutidige dragter...”*

En dirndl er i det væsentlige en stram overdel med et bredt skørt og et forklæde derover; variationerne i dens længde og farver er næsten udtømmelige. Det er på høje

Pålydende værdi 10 Euro
Diameter 32 mm
Sølv Ag 925, 16,82 g
Kobber Cu 999, 15,00 g

tid, at vi dedikerer en speciel serie til vores karakteristiske dirndl, lederhosen, loden-jakke og udsmykkede hornknapper. Hurra for Trachten!

På **muenzeoesterreich.at** findes der mange mere eller mindre fanasifulde møntserier for samlerne.

Aufdirndl'n – Linen

En sømløs blanding af tradition, elegance og rustik livsglæde, dirndl er så meget mere end bare en kjole. Med sin flydende nederdel og tætsiddende talje er dirndl'en lige så stort et symbol på Østrig som tracht og lederhosen, mens den tilføjer farve og fejrer feminiteten.

Aufbrezeln – Læder

Lederhosen symboliserer østrigsk kultur og identitet som næsten ingen anden beklædningsgenstand. Den fortæller historier om højtider, skikke og den uadskillelige forbindelse mellem mennesket og naturen. Dens robuste elegance og tidløse appel gør den til et symbol på stolthed og tradition.

Aufjuchazn – Loden

Loden, et stof med en århundreder gammel historie, er indbegrebet af østrigsk traditionelle kostumekultur som intet andet materiale. Fremstillet af robust fåreuld er det indbegrebet af tradition, regionalitet og håndværk.

Aufpirschen – Gevir

Horn - et materiale, der har haft en særlig betydning i den østrigske traditionelle dragtkultur i århundreder. Som et af de mest originale materialer symboliserer det den tætte sammenhæng mellem mennesket, naturen og håndværket.

WESTJYSK COINS

KØB OG SALG AF GULD, SØLV,
GAMLE MØNTER OG SEDLER.

TLF.: +45 28 11 69 49

SØNDERGADE 9, 6920 VIDEBÆK

WWW.WESTJYSK-COINS.COM

- Månedlige netauktioner
- Startpriser ned til 50 kr.
- Mulighed for eftersyn

Hæng dine kære om halsen

Fra motiv til smykke eller medalje fra et digital foto.
Et helt specielt minde til en særlig dag.

**Villadsen
Metal & Design**
4056 8906
danske-medaljer.dk

Vindermedalje fra de første moderne olympiske lege i 1896 solgt hos Bruun Rasmussen

De første moderne olympiske lege fandt sted fra den 6. til den 15. april 1896. Her deltog 241 atleter fra 14 nationer i ni sportsgrene og 43 discipliner. På dette tidspunkt blev der uddelt sølvmedaljer til vinderne og bronzemedaljer til andenpladserne – guldmedaljen blev først indført senere.

Danmark var blandt de 14 nationer, som deltog i legene. Her vandt danskeren Viggo Jensen i vægtløftning og blev således den første danske olympiske mester nogensinde. Formentlig er denne medalje tildelt netop Viggo Jensen.

Medaillen er graveret af den berømte franske kunstner og medaljør Jules-Clement Chaplain. På forsiden er et laurbærkranset hoved af Zeus afbildet, der holder en kugle, på hvilken den bevingede sejrgudinde Nike står og holder en olivengren og teksten: ΟΛΥΜΠΙΑ (Olympen). På bagsiden ses Akropolis-klippen med Parthenon. På kanten rundt er inskriptionen: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ – ΕΝ ΑΘΗΝΑΙ 1896 (De internationale olympiske lege – Athen 1896).

Medailjen er 50 mm i diameter og vejer 67,20g. Den blev solgt med original æske.

Medaljen blev solgt den 1. marts 2026. Vurdering: 200.000 – 300.000 kr. Interessen fra udlandet var meget stor, og den blev solgt for 900.000 kr.

*Uddrag af pressemeddelelse
fra Bruun Rasmussen*

To spændende foredrag i DNF 9. september

**Bethesda · Rømersgade 17 · Israels Plads
1362 København K**

*Bo Gunnarsson (Numismatiska Forskningsgruppen,
Stockholms Universitet)*

York, Lund, Asketill og danegælden år 1002

Foredraget giver et overblik over de angelsaksiske og skandinaviske udmøntninger omkring år 1000. Med udgangspunkt i analyser af stempelkæder belyses udmøntningsprocessen, samt samspillet mellem vægt- og pengeøkonomi. Derudover præsenteres der en ny hypotese, omkring den store danske kæde 105 (Malmer 1997).

Samme foredrag, med små modifikationer, blev præsenteret på Nationalmuseet 2025, i forbindelse med at Bo fik tildelt Gunnar Holst medaljen.

Alex Jensen (DNFs bestyrelse)

Proveniens i teori og praksis

Et foredrag om hvorfor dokumentation af en mønts oprindelse er vigtig for både kulturarv og samlerverdi. Gennem konkrete eksempler belyses hvordan en proveniens kan afsløre mønters forudgående ejerskaber, påvirke deres værdi, og værne mod ulovlig handel.

Dansk Numismatisk Forening

Ordinær generalforsamling

I henhold til foreningens vedtægter §7
indkaldes hermed til ordinær generalforsamling

Onsdag 21. oktober 2026, kl. 17.30

**Bethesda · Rømersgade 17 · Israels Plads
1362 København K**

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning.
3. Kassereren fremlægger revideret regnskab.
4. Indkomne forslag.
5. Fastsættelse af kontingent 2027 – 2028.
6. Valg til bestyrelsen: Michael Wagner Christiansen, Torben Juul Hansen, Henning Ingemann Larsen (*modtager ikke genvalg*).
7. Valg af revisorer; Henrik Jensen og Kim Simonsen.
8. Eventuelt.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest én måned inden generalforsamlingen

Efter generalforsamlingen arrangeres spising.

Tilmelding senest 14. oktober til:

Torben; num-rap@numismatik.dk

DANSK NUMISMATISK FORENING

Medlemsmøder

Medlemsmøderne med auktioner afholdes onsdage i:

Bethesda

Rømersgade 17, 1362 Kbh K

Auktionseftersyn kl. 18.00 - 18.30

Foredrag/auktion kl. 18.40

Medlemsmøder 2026

Onsdag 9. september

Medlemsmøde. To foredrag med Bo Gunnarsson og Alex Jensen. Se nærmere beskrivelse side 28.

Lille auktion for fremmødte.

Lørdag 19. september

Auktion 618 – Bent Petersen del 5 – kl 10-18.

Onsdag 21. oktober

Generalforsamling kl. 17.30, Auktion 619. Efterfølgende spisning tilmelding nødvendig. Se side 29.

Onsdag 18. november

Medlemsmøde med Auktion 620

Onsdag 16. december

Julemøde med Auktion 621. Efterfølgende spisning

Onsdag 20. januar 2027

Medlemsmøde med Auktion 622

Fraktionsmøder

Afholdes i foreningens bibliotek:

Sønder Boulevard 65, Stuen
København V

MEDALJER

Klokken 18.00 – 20.00

Mandag 28. september

Utzon Frank (der er kun få medaljer).
L.E. Bruun online auktion 10. juni

Mandag 23. november

Niels Rosenkrands
”Nytårsdag i Købmagergade”

Ønske om deltagelse i spisning kl 17.30:
preben.nielsen@yomail.dk
Sild + 2 stk. smørrebrød 80 kr.

ANTIK & MIDDELALDER

Klokken 19.00

For nærmere oplysninger kontakt
Michael Wagner Christiansen:
formand@numismatik.dk

Onsdag 26. august

”Siciliens Mønter”.

Onsdag 14. oktober

”På grænsen af den antikke verden – mønter fra keltere og andre folkeslag”.

Onsdag 9. december

”Julequiz” – Gløgg og julehygge.

Formand

Michael Wagner Christiansen
60 52 34 81
formand@numismatik.dk

Næstformand

Alex Jensen
alex.jensen@numismatik.dk

Provinsrepræsentant

Birger Bentsen
20 27 42 73
brevbud@numismatik.dk

Kasserer

John Lind
20 70 85 78 - til kl. 21.00
kasserer@numismatik.dk
nyhedsbrev@numismatik.dk
Bankkonto: Den Danske Bank
Reg: 1551 Konto: 3517 556300
MobilePay: 94 27 50.

**Bestyrelsesmedlem
& redaktør af NR**

Torben Juul Hansen
num-rap@numismatik.dk

Sociale Medier

Samuel Flyger
samuel.flyger@numismatik.dk

Bestyrelsesmedlem

René Villadsen
40 56 89 06

Bestyrelsesmedlem

Mads Smedman
40 36 16 84
mads.smedman@numismatik.dk

Bestyrelsesmedlem

Henning Ingemann Larsen
25 33 71 42

DNF-kalenderen**August**

26. Onsdag – Antik- & Middelalder

September

9. Onsdag – foredrag og hyggesnak etc.
*Sæsonstart med lidt foredrag og lille
auktion for de fremmødte.*

19. Lørdag. Auktion 618.
Bent Petersens samling, del 5. Kl. 10-18.

28. Mandag – Medaljefraktion.

Oktober

14. Onsdag – Antik- & Middelalder
21. Onsdag – Generalforsamling kl. 17.30
Auktion 619.

November

18. Onsdag – Auktion 620.
23. Mandag – Medaljefraktion.

December

9. Onsdag – Antik- & Middelalder
20. Onsdag – Auktion 621.

Brevbud

Brevbud afgives bedst og
lettest på vores hjemmeside:
numismatik.dk

Brevbud afgives bedst i god tid,
så er du sikker på at få en
kvittering med dine rigtige bud.

BEMÆRK:

**Der lukkes for budgivning
kl. 20.00 dagen før auktion**

**DNF oplyser stadig intet om
medlemmernes personlige
forhold til udeforstående.**

Your Treasures are in Good Hands with us

- Over 35 years of experience and expertise
- More than 10,000 clients worldwide
- Top quality color printed catalogues
- International customer care:
Phone +49 541 9620-20

Yearly 4 internationally recognized
auctions for coins and medals
with remarkable hammer prices!

Profit from our experience of more than 130 successful auctions –
consign your coins and medals! More information: www.kuenker.com

Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG
Gutenbergstraße 23 · 49076 Osnabrück · Germany
Phone +49 541 9620-20 · Fax +49 541 9620-222
www.kuenker.com · service@kuenker.com
Located in: Berlin, Munich, Osnabrueck

